

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Kokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Učiteljevo izvenšolsko delo

Glavni odbor naše organizacije bo na svoji seji konec tekočega meseca razpravljal tudi o učiteljevem izvenšolskem delu. V tem članku se mislimo dotakniti le nekaj načelnih strani tega vprašanja.

Ljubljanska sekcija JUU je na svojih skupščinah že večkrat načela to vprašanje in zavzela napram njemu tudi že svoje načelno stališče. V dveh posebnih tečajih, in to v avgustu l. 1933. in v aprilu l. 1934. so prešli zainteresirani izmed učiteljstva tudi v podrobno razpravo o sistemu in metodi izvenšolskega dela.

To delo je dosedaj šlo mimo osrednjega vodstva naše organizacije brez kakšnega posebnega odmeva. Nič čudnega, saj si je slovensko učiteljstvo gradilo tozadevni svoj program v času, ko je preživljala naša centrala težke kritične čase, ki so absorbirali vso energijo tedanjega osrednjega vodstva. Šele po vzpostavitvi urejenih razmer v Beogradu, more misliti naše osrednje vodstvo tudi na izvenorganizacijske probleme, ki tako živo režejo v meso slehernega učitelja, zlasti na podeželju.

Glavni odbor našega združenja se pri tem sicer že lahko naslanja na načelno stališče slovenskega učiteljstva, vendar se nam zdi potrebno precizirati ob tej priliki še enkrat mnenje glede tega problema.

Predvsem nočemo izglubljati besed z dokazovanjem potrebe učiteljevega izvenšolskega dela. Učiteljstvo se temu delu po pretežni večini ni moglo nikoli izmikati in se tudi dejansko nikoli ni absentiralo od njega, saj sloni še vedno ogromen del tega dela na učiteljskih ramenih. Je pa prav to delo tisto, radi katerega doživlja učiteljstvo največja razočaranja in celo preganjanja in to ob vsaki spremembi vladnih režimov, ki se vrste pri nas drug za drugim v vsem povojnem času skoroda s filmsko brzino.

Zato stoji danes učiteljstvo — po vseh teh žalostnih izkušnjah — pred težko dilemo, ali naj se še nadalje s svojim postrtovalnim delom izpostavlja maščevalnim partizanskim obračunavanjem ali pa naj prepusti ljudstvo njegovi usodi.

Problem je toliko težji, ker mu zastavlja pot do načelnega preusmerjenja tradicija večih desetletij, po kateri se je to delo vršilo vso polpreteklo dobo izključno v okviru političnih strank in tem koordiniranih kulturnih organizacij. Učiteljstvo je vršilo to delo — hočeš nočeš — skoraj vedno kot političen eksponent kake stranke.

Dočim je veljalo še do pred kratkim tako usmerjeno izvenšolsko delo kot prostovoljni pristanek učiteljstva določeni politični ideologiji ter si je posamezen kulturni delavec v okviru te svobode tako rekoč sam krojil svojo usodo, se je pa položaj v zadnjih letih temeljito predrugačil, ali da smo preciznejši — poslabšal.

S šestim januarjem se je namreč učiteljsko izvenšolsko delo kodificiralo. Hotelo se je sicer dvigniti na nekako državno nadstrankarsko stališče in to po vzoru nekaterih fašističnih režimov. Ta »glajshaltung« je pa ostala samo navidezna in usodna fikcija vsakokratnega režima. Političnih tokov v narodu samem ni izločila, jih ni unificirala, nasprotno: njihovo radikaliziranje in okrepljeno diferenciranje nam je nov dokaz — če bi bil še potreben — da se je eksperiment popolnoma ponesrečil, z drugo besedo: ljudstva ni zajel, ostal je osamljen ter se smatra danes kot likvidiran. Niso pa še likvidirani razni njegovi predpisi, pod katerimi trpi učiteljstvo, ki mora opravljati politično delo radi nekdanje fikcije o njegovem nadstrankarstvu. Na te petrefakte, ki tako usodno ovirajo resnično življenjsko stanje in ki izvirajo iz polpretekle fikcije, opozarjam še prav posebno naš glavni odbor, ko bo razpravljal o tem važnem problemu.

Eno najžalostnejših in skrajno poniževalnih poglavij je prav to dejstvo, da ne uživa učiteljstvo uradne zaščite za delo, ki mu je bilo uradno predpisano. Vsled dejanskega stanja politične diferenciacije v naši državi izhaja brez vsakega dvoma, da je vsako uradno predpisano »enotno učiteljevo izvenšolsko delo politično dejanje, na katero ljudstvo tudi temu primerno reagira.

Edina logična posledica bi bila, da se učitelj od takega dela sploh absentira, če se noče v bližnji ali daljnji bodočnosti izpostaviti poniževalnemu preganjanju.

Toda — in to je najvažnejši moment v tem vprašanju — tudi na to pot učitelj noče in ne sme. Poleg menjajočih režimov in učiteljstva je tukaj še tretji najtehtnejši faktor in to je narod, ki mu morata služiti tako režim kakor učitelj.

Učitelj se giblje med ljudstvom in živi kot organičen sestavni del narodnega občestva, nerazdružno povezan z njim z vsemi

utripi svojega bistva. Če bi bila njegova izolacija od ljudstva sploh kedaj mogoča, je danes že sama misel na tako možnost absurda. Zapuščati danes radi režimskih grehov narod, ki bije najtežji boj za svoj obstanek, bi pomenjalo nečastno dezertacijo. S takim nečastnim dejanjem se učiteljstvo noče omakeževati, ne glede na to, da ga sili v aktivno občestveno življenje tudi nagon lastne samohranje: kajti pod ruševinami narodne kulture bo obležal strt poleg vseh drugih stanov tudi učiteljski.

Kakšno stališče naj torej zavzame naša organizacija? Po mojem globokem prepričanju bi bil vsak negativizem v tem pogledu vreden vsega obsojanja. Učitelj je del naroda; z njim stoji in pade. V današnji kritični dobi se ne sme v škodo skupnosti nihče absentirati od občestvenega napora v mobilizaciji vseh narodnih sil, da se najde odredilna pot iz tega stanja in zgradi boljša bodočnost.

Ker pa je skoraj vse današnje kulturno delo politično organizirano in ker ima učiteljsko

teljstvo za svojo dobro voljo in težko delo redno le slabo politično plačilo, je naša dolžnost, da poiščemo vse možnosti, kako bi vsaj najpotrebnejše delo izvlekli iz političnih klešč na nevtralna nadstrankarska tla.

Prepričan sem, da ta naloga danes ni tako nemogoča, kakor se kaže na prvi pogled in kakor bi mogli sklepati po vseh žalostnih izkušnjah iz pretekle in polpretekle dobe.

Kriza, ki ruši vse materialne in moralne temelje naše narodne kulture, je strahotno nadstrankarska. Vse politične stranke imajo zato največji interes, da se omogoči tako delo, ki bo te majajoče temelje vsaj v minimalnem programu nadstrankarsko zopet vzpostavljalo. Klub prijateljev vaše kulture pri dravski sekciji JUU nudi v tem pogledu dober začetek takega gledanja na današnje naloge učiteljskega izvenšolskega dela in osrednjemu vodstvu naše organizacije bi ob tej priliki toplo priporočil, da započeto delo razširi na ves državni teren ter ga po potrebi dopolni in razširi.

L. G.

Učiteljska zborovanja v Rogaški Slatini

Seja upravnega in nadzornega odbora sekcije.

V soboto 6. junija t. l. ob 19. uri bo v Rogaški Slatini — meščanska soba zdraviliške restavracije 5. seja upravnega in nadzornega odbora sekcije.

Dnevni red:
1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika, blagajnika in urednika.
3. Poročilo o seji glavnega odbora JUU.
4. Razgovor o letošnji banovinski in glavni skupščini JUU.
5. Tekoče zadeve.
6. Slučajnosti.

Vse člane upravnega in nadzornega odbora sekcije vabimo, da se seje sigurno udeležijo.

Predsednik: Ivan Dimnik, s. r. Tajnik: Metod Kumelj, s. r.

Zborovanje predsednikov sreskih društev.

Skupno z upravnim in nadzornim odborom sekcije bodo zborovali predsedniki sreskih društev v nedeljo 7. junija ob 9.30 v Rogaški Slatini v mali dvorani Zdraviliškega doma.

Dnevni red:
1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika, blagajnika in urednika.
3. Poročilo o seji glavnega odbora JUU.
4. Razgovor o letošnji banovinski in glavni skupščini JUU.
5. Tekoče zadeve.
6. Slučajnosti.

Prosim, da se seje gotovo udeležijo vsi predsedniki sreskih učiteljskih društev ter vsi

člani upravnega in nadzornega odbora sekcije. Ako bi bil kdo od predsednikov zadržan, naj se udeleži seje opolnomočeni zastopnik društva.

Predsednik: Ivan Dimnik, s. r. Tajnik: Metod Kumelj, s. r.

Zborovanje devetih sreskih društev.

SRESKA DRUŠTVA PREGRADA, CELJE, GORNJI GRAD, KOZJE, LAŠKO, SLOVENSKA BISTRICA, SOSTANJ, KOVNICE in ŠMARJE bodo imela skupno zborovanje v soboto, dne 6. junija v Rogaški Slatini. Takoj po prihodu vlaka iz Grobelnega se vrše po potrebi ločena zborovanja posameznih društev. Sresko društvo Šmarje zboruje v restavraciji Ogrizek. Na sporedu je volitev delegacij in slučajnosti. Ostala društva, ki žele zborovati ločeno, naj to sporoče, da se jim rezervira lokal.

Skupno zborovanje se bo vršilo v slavnostni dvorani Zdraviliškega doma s pričetkom točno od pol desetih.

Dnevni red:
1. Otvoritev, določitev zapisničarjev in overovalteljev.
2. Stanovsko poročilo pod predsednik JUU tov. Dimnik.
3. Strokovni referat: »Mladinoslovne osnovne za reformo naše narodne šole«. Poročevalec g. profesor Gustav Šilih.
4. Predlogi in resolucije.

Ob enih popoldne bo obed v raznih restavracijah ločeno po sreskih društvih, da se tako zagotovi točna postrežba. Ob treh popoldne bo koncert Učiteljskega pevskega zbora v slavnostni dvorani zdraviliškega doma, po tem koncertu pa promenade koncert zdraviliške godbe.

Za tovariše in tovarišice, ki bi želeli v Rogaški Slatini prenočiti, so preskrbljena prenočišča po ugodni ceni.

Potrebno pojasnilo

Pred kratkim smo imeli »čast« čitati naslednje:

»Prema izveštaju direktora jedne državne gimnazije mnogi učenici sa svršenim IV. razredom osnovne škole, koji polažu prijemni ispit za I. razred gimnazije, dolaze tako nespremni i nepismeni, da to iznenadjuje. Sve je ovo i dokumentovano poslatim dijačkim radnjama.

Često puta učenici donose svedočanstva sa vrlo dobrim ili odličnim ocenama iz srpskohrvatskoga ili računa, a na prijemnom ispitu pokaže se da ne znaju pisati i čitati ni cirilicu ni latinicu, ili čak da nisu savladali tablicu množenja. Ujedno direktor saopštava da su učitelji ovako nespremni učenika ocenjeni ponajviše vrlo dobrim ili odličnim ocenama.

U diktatu učenici ne samo da pišu vrlo ružno, nego i sastavljaju po dve i više reči ujedno; izvršeno ne poznaju pravopis (pišu osobne imenice malim slovom, a zajedničke imenice usred rečenice velikim slovima), o interpunkciji ni pojma, sasvim ne razlikuju vrste reči n. pr.: dan, prosjak, danas, juče, ovde, bel, crn, dobar, jasan itd., jesu glagoli, a drugiput: ovde, njih, koji, ja, putujući itd., jesu imenice, što znači savršeno nepoznavanje vrste reči.

Ovakvo neznanje daje dokaza da narodna škola ne daje uspešan rezultat.

Iako narodnoj školi zaista nije svrha da sprema učenika za rad u srednjoj školi, ipak svršeni učenici IV. razreda osnovne škole moraju imati toliko znanja, da mogu sa uspehom pratiti nastavu i u srednjoj školi.

Kako ovo nije usamljen slučaj da učenici na prijemnim ispitima za srednje škole pokazuju vrlo slab uspeh, naročito iz maternjeg jezika.

*

Sedaj vemo to, da osnovna šola ne nudi uspešnih rezultatov in da se ta neuspešnost še posebej manifestira v tem, ker otroci niso zadostno obvladali materinskega jezika in snovi iz računskega pouka. Da pa ne poznajo zadostno materinskega jezika se vidi po tem, ker ne razlikujejo besednih vrst — n. pr.: dan, berač, včeraj, tukaj, bel, črn, dober, jasan itd. V računstvu se dogajajo celo »tragični« slučajji... Kmetški otrok, ki v svojem življenju še nikoli ni videl enonadstropne hiše, vznemirjen in preplašen vsled popolnoma nove in nezname situacije v kateri se je znašel, ni mogel takoj odgovoriti na vprašanje iz poštevanke.

Razume se, za vso to »tragedijo« nosijo odgovornost narodni učitelji. Kako bi moglo to tudi drugače biti? V ostalem ta manira ni prva; moglo bi se celo reči, da je to »stara pesem z novim glasom«.

Pravi se, da je dal inicijativo za tako poročilo direktor neke državne gimnazije. Pri-poveduje se tudi to, da se nahaja ta gospod na jugozapadnem delu naše domovine, enem izmed najsamotnejših in najsiromašnejših.

Da ne pozabimo... preteklo leto smo imeli ustno anketo o splošnem vtisu o uspehih šolskih otrok pri sprejemnih izpitih, ob-račajoč se na priznane prosvetne delavce — direktorje srednjih šol. Lahko smo popolno-

VSEBINA:

Učiteljevo izvenšolsko delo.

Učiteljska zborovanja v Rogaški Slatini.

Potrebno pojasnilo.

Reorganizacija publikacij Mladinske matice.

Občni zbor Učiteljske samopomoči.

Splošne vesti. — Osebnе zadeve. — Listi o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matica. — Učiteljski pevski zbor JUU. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

ma zadovoljni z njihovimi odgovori. Direktorji pravijo: »Z ozirom na razmere v katerih se dela, se zares ne more oporekati uspeh učencev. Marljivost jugoslovanskega učiteljstva je dovolj znana — kar je povsem v redu, — ampak ni zadosti priznana, — kar nikakor ni v redu. Vprašanje sprejemnega izpita je velik problem, ker ni samo šolsko — nego socialno vprašanje. Ne more se reševati na birokratski način z malim aktom, ki se dostavlja — in nosi predvsem vsa obeležja tendencioznosti in nerazumevanja problema z željo za njegovo pravilno rešitev.« Če bi gospod »direktor neke državne gimnazije« resnično hotel spoznati globino problema, bi storil to zelo lahko. Prečitati bi moral, mnoge članke v »Narodno prosveti«, »Učitelju« in »Glasniku jugoslovanskega profsorskega društva«. Da iz »Glasnika jugoslovanskega profsorskega društva« (prof. Al. Miličević) kajti, če ne moremo imeti nikake iluzije o njegovih simpatijah napram učiteljstvu, potemtakem ne moremo pričakovati, da bi uvaževal ono, kar pišejo učiteljski časopisi. Če bi torej, čital vsaj svoj stanovski časopis, tedaj bi videl, kako inteligentnejše gledajo njegovi tovariši profesorji na ta problem in kako med njihovim — profsorskim stališčem in našim — učiteljskim skoro ni razlike.

S tretiranjem vprašanja o sprejemnem izpitu se morajo upoštevati ta tri elementarna vprašanja: šolski otroci, učitelj in učni načrt.

Pri nas ni uvedena obvezna socialna oskrba šolskih otrok. To je prepuščeno skrbi staršev in uvidevnosti posameznikov. Ampak ker samo skrb staršev in uvidevnost posameznikov v mnogih primerih ne more dati niti minimuma onega, kar je potrebno za fizično (hrana in obleka) in moralno (učbeniki in šolske potrebščine) vzdrževanje otrok, potem tako stanje povsem naravno, ne ostaja brez negativnih posledic na otroško znanje.

Učiteljstvo nima stalnosti na službenem mestu. Njegovo često premeščanje mu ne daje možnosti, da se z vso psihofizično močjo poglubi v delo za vzgojo in izobrazbo otrok. Za to stvar je potreben popoln mir in ne temna slutnja pred slučajno negotovostjo. Pri takem stanju tudi največji idealist ne pomaga mnogo, niti ne more nadomestiti onega, kar onemogoča groba stvarnost. — Ali je potrebno govoriti o vzdrževanju šol? Med debato v skupščini in v senatu je g. prosvetni minister rekel, da je ponekod tako, da preti nevarnost, da se bodo morale mnoge šole zapreti. Ali je potrebno dokazovati, kako velik vpliv ima to na izobrazbo otrok?

Nazadnje o tretjem vprašanju, o učnem načrtu! Znano je, da je učiteljsko združenje izdalo brošuro pod naslovom: »Projekat nastavnog plana i program«, da je razpisalo natečaj za učni načrt in program in da je učiteljstvo v vseh resolucijah zahtevalo revizijo učnega načrta. In taka indirektna globalna kritika kaže dovolj jasno na neprikladnost učnega načrta, a zaradi večje jasnosti poudarimo samo nekaj primerov. Tako se zahteva iz računstva v IV. razredu tudi »vaje v čitanju in pisanje številke do milijarde«. Katero stvar pa izraza naš narod v svojem življenju v milijardah? Iz materinskega jezika se zahteva v IV. razredu samo na enem mestu poznanje vseh besednih vrst. Filolog, ki je poleg tega vsaj nekoliko pedagog, se mora čuditi, kaj vse se zahteva od otroka z 10 do 11 leti. — Kaj se bodo ti otroci učili iz materinskega jezika v prvih dveh razredih srednje šole? Nazadnje, rigorozna komisija bi našla, — opozorimo naj samo na ta primer, — veliko jezikovno pogreško tudi v poslanici, ker se po novi in predpisani terminologiji ne reče osebna imena, nego lastna. Tako je, če se išče dlaka v jajcu.

V IV. razredu je predpisanih iz zgodovine 40 lekcij; vsako lekcijo bi bilo treba razdeliti na nekaj metodičnih enot — kar bi pomenilo, da bi imeli več metodičnih enot nego je določenih ur za zgodovinski pouk. V detajle se nočemo spuščati, le želeli bi, da se ne pozabijo splošne razmere, v katerih se dela. Nadalje tudi to, da učitelji ne pripravljajo otrok samo za sprejemni izpit, nego obravnavajo vso v učnem načrtu predpisano snov.

G. direktorju tudi ne pade na misel, da ima srednja šola drugačno nalogo kot osnov-

ne; on ne upošteva sugestije svojih kolegov, po kateri bi morali srednješolski profesorji hospitirati v IV. razredu osnovnih šol, kakor tudi, da bi osnovnošolski učitelji prisostvovali pri polaganju sprejemnih izpitov.

Kaj naj se počne z otrokom, ki dovrši osnovno šolo? Pri nas še vedno prevladuje sistem štiriletnega šolanja, a strokovnih šol imamo premalo. Kdo more in kdo sme brniti nadaljnje izobraževanje naraščaja? Ali višja izobrazba ni interes naroda in države? Prav zaradi tega dobiva pri nas nižja gimnazija vedno bolj karakter višje narodne šole.

Ker je že v pouku, ki je sledil na osnovi dopisa omenjenega direktorja, govora o dik-

tatih (mi se sicer s takim razumevanjem strinjamo), tedaj bi bilo treba povedati zakaj se pri sprejemnih izpitih, v pisemnih nalogah prakticira izključno z diktati? Zelo bi nas veselila nekoliko večja kolaboracija med oddelkom osnovnega in srednjega pouka vsaj v razumevanju pedagoških principov.

Nazadnje ima naša prosvetna centrala nekaj stotin organov, ki so dolžni voditi nadzorstvo nad osnovnim šolstvom; čemu torej sprejemati sugestije, v tem primeru neopravičene obtožbe, od onih, ki niso zato pozvani?

Tako se govori, ko se hoče nekaj povedati o karakterju in pomenu sprejemnih izpitov. (Iz »Narodne prosvete«.)

Reorganizacija publikacij Mladinske matice

Članek urednika Mladinske matice v 39. številu »Učiteljskega tovariša« o reorganizaciji publikacij MM je vzbudil med učitelstvom, ki se globlje bavi s problemom našega šolskega čtiva, živahno razpravljanje in zanimanje. Mislim tukaj predvsem na predlagano reorganizacijo »Našega roda«, ki naj »nadomesti nepopolno in nezadostno čtivo v šolskih čitankah in pa nagnjenje mladine do variacije, kakor se izraža urednik. Pri vsakdanjem šolskem delu to neprestano opazujemo. Kaže pa se nam takoj drugi in to glavni problem, problem čitanka za naše narodne šole, ki pri nas še ni urejen.

Naše čitanke ne zadovoljujejo ne po vsebini, ne po obliki. Čitanke so vedno pojav in izraz kulture in dobe v kateri nastajajo. Na njih sestavo že od nekdaj niso vplivale samo filozofija, pedagogika, literatura, estetika, nego največkrat narodno gospodarski vidiki. Zato je vprašanje čitank v različnih dobah našlo tudi različne odgovore. Danes želimo v čitanki spraviti med drugim sestavke, ki nam govorijo živo, osebnostno, torej žive prigode iz neposrednega življenja, vselej pripovedke, doživljaje, potovanja itd. Le taki sestavki, ki ustrezajo razvitku otroške duševnosti na vsakokratni razvojni stopnji, nam bodo popestrili in podpirali pouk. Danes ima učitelj, ki išče takšnih sestavkov, precej težavnega dela.

Tudi po obliki naše čitanke ne ustrezajo. Nove, ki so pri nas na vidiku, bodo gotovo

neprimerno boljše, za kar nam dajejo garancijo osebnosti, ki to delo vodi. Vendar bo tudi to čitanka v stalni obliki, ki so jo ponekod zamenjali že s takozv. čitalnimi polami (glej razpravo dr. E. Webra v knjigi O. Karstädt »Metodische Strömungen der Gegenwart in pa članka prof. Fr. Finka v lanskem »Popotniku«). Takšne čitalne pole bi izhajale mesečno, bi bile torej vedno »nove« in prožne, bi bile sestavljene n. pr. nekatere za vse šolarje v banovini in druge z vrednostjo za posamezne manjše enotne okolišče. Tako si je z izbiro možno sestaviti odlično uporabno individualno čitanko.

Ker pa bomo torej zopet dobili čitanke v stalni obliki, je reorganizacija »Našega roda«, ki nam dopolnjuje ostalo šolsko čtivo, nujno potrebna, ako ga hočemo uporabljati v vseh razredih, torej tudi v nižjih. Za to smo se že dolgo potegovali na učiteljskih zborovanjih in v tem glasilu.

Četudi bosta reorganizirana »Naša roda« manjša po obsegu, bo pa zato iz njih uprabo vseh, ker bosta lahko bolj prilagojena razvojni stopnji otrok v nižjih in višjih razredih, kar sedaj ni bilo in je mnogo sestavkov ostalo neprečitanih.

Dokler torej nimamo čitalnih pol — tudi na to bo treba misliti — nam bo »Naš rod« obljubljeni obliki neobhodno potreben, ko pa bomo dobili te, pa bo tudi njegova naloga — lažja!

A. Ferlinč.

Občni zbor Učiteljske samopomoči

Načelstvo US je za letošnji občni zbor določilo Novo mesto. Občni zbor se je vršil 10. maja 1936. v narodni šoli. Zadrudniki v Novem mestu, v bližnji in daljni okolici so imeli lepo priliko, da so prišli na občni zbor, izrazili svoje mnenje, zahtevali potrebna pojasnila in se povsem spoznali z delom in uspehi US in to zlasti v letu 1935.

Zadrudnik načelnik tov. IV. Kocijančič je točno ob 10. uri otvoril IV. redni občni zbor. (Tov. A. Ivanetič iz Novega mesta je ob pol 10. uri otvoril prvi občni zbor, ki je bil po § 34. naših pravil nesklepen.) Po uvodnih formalnostih je pozdravil navzoče zborovalce in podal vdano izjavo Nj. Vel. kralju Petru II. Nato je tov. V. Menard, predsednik novomeškega sreskega društva pozdravil navzoče zborovalce, izrazil zadovoljstvo na tem, da US zboruje v Novem mestu in želel občnemu zboru najboljših uspehov.

Poročilo zadrudnega načelstva za l. 1935. je bilo priobčeno v »Učiteljskem tovarišu« od 23. aprila 1936., števil. 37. Zborovalcem je bilo to poročilo znano in niso zahtevali, da se ga prečita. Poročilo je bilo brez debate soglasno odobreno.

Računski zaključek za l. 1935. je zadrudna uprava razposlala v zadnjih dneh aprila vsem zadrudnikom. Vsakdo si je lahko že doma sestavil razna vprašanja za pojasnila ali opazke k posameznim računskim postavkam. Na občnem zboru je tov. Kocijančič pojasnil sestavo računskega zaključka, obrazložil »denarni promet«, račun z gube in dobička »ter »bilanco«, navedel vse denarne zneske in zavode, v katerih je naloženo zadrudno imetje in poročal o vsem, kar bi utegnili zanimati navzoče zborovalce ali pojasniti računski zaključek.

V zvezi z računskim zaključkom je bilo prečitano revizijsko poročilo Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, ki je izvršila po svojem uradni v dnevi 7., 11. in 12. dec. 1935. redno revizijo vsega poslovanja US. Revizijsko poročilo je bilo za zadrudno upravo zelo povoljno, kar so zborovalci z odobravanjem vzeli na znanje.

V debati so bila stavljen razna vprašanja: tov. Benedičič je želel pojasniti za postavko Din 50.235 — v letu 1935. neplačani članski prispevki, tov. Perko za znesek o izplačanih posmrtninah, tov. Sežun za naše hranilne vloge v ljubljanski mestni hranilnici, tov. Volavšek glede vinkulacij na hranilne knjižice. Tov. Kocijančič je odgovoril na vsa vprašanja. S pojasnili so se vsi vprašalci zadovoljili.

Tov. načelnik je dal na glasovanje predlog zadrudnega nadzorstva: »Predlaga se občnemu zboru, da odobri računski zaključek za l. 1935. in podeli zadrudnemu načelstvu razrešnico.« Ta predlog je bil soglasno sprejet. Tov. načelnik se zahvali zborovalcem za izraženo zaupanje.

V 5. točki — sprememba pravil — pojasni tov. Kocijančič delo zadrudne uprave in odseka za preosnovo US po predlogih zadrudnika Ant. Volavška. Odsek je sestavil obširen načrt za preosnovo, poiskal in ugotovil potrebne denarne vire za brezhibno poslovanje. Ves izdelek je bil predložen Zvezi slovenskih

zadrug v Ljubljani, ki je nasvetovala, da naj s to preosnovo US počakamo do sprejetja novega zadrudnega zakona. Občnemu zboru je bil predložen predlog zadrudnega načelstva, nadzorstva in odseka za preosnovo US: »Preosnova US po predlogih zadrudnika Ant. Volavška naj se do sprejetja novega zadrudnega zakona odloži.« Zborovalci so temu soglasno pritrdili.

Tov. predsednik se je zahvalil članom odseka — zlasti iniciatorju tov. Volavšku — za veliko delo in trud, ki so ga imeli s temi predlogi in s sestavo podrobnega načrta za izvedbo.

Po pravilih je dolžnost zadrudnega nadzorstva, da bi 4 krat na leto pregledalo vse zadrudno poslovanje. Upravi bi bilo to ljubo. Iz varčnostnih ozirov (potnine članom) predlaga načelstvo in nadzorstvo sledeče: »Nadzorstvo nadzoruje poslovanje zadrudne uprave vsaj dvakrat, po potrebi tudi večkrat na leto.« Predlog je bil na občnem zboru soglasno sprejet.

Zadrudni revizor nasvetuje v svojem poročilu občnemu zboru, da naj za neredne vračevalce podpor iz podpornega sklada določi primerne denarne globe. Načelstvo in nadzorstvo je sestavilo sledeči predlog k 15. točki pravilnika (drugi stavek): »Nerednim vračevalcem s 3 mesece zakasnitve se računa 1% %, za nadaljnje 3 mesece še ½ %, skupaj 2 % za upravnino.« Po še nekaterih pojasnilih je bil predlog soglasno sprejet.

Zadrudni Vendelin Sadar, ki je bil več let član nadzorstva, je 31. dec. 1935. umrl. Občni zbor je izvolil v nadzorstvo tov. Andreja Sežuna, vadniškega učitelja v Ljubljani.

Zadrudna uprava je prejela v zadnjih dneh pred občnim zborom dva predloga. Zadrudnik tov. Josip Svetličič iz Beograda predlaga obširno preosnovo US na obče zavarovalniški način (redni članski prispevki, kategoriziranje v več oddelkov, sprejemanje v zadrudno nad 45 letnih, sprejemanje neučiteljev, zavarovanje za doto zadrudnikovim otrokom itd.). Tov. Drago Supančič iz Ljubljane predlaga, da bi vsi zadrudniki še enkrat vplačali po Din 60 — v podporni sklad. Podporni sklad bi se povečal, moglo bi se zadovoljiti več prisilcev.

Oba predloga sta bila odkazana posebnemu odseku, katerega bo po občnem zboru poverjeno imenovalo zadrudno načelstvo. Ta odsek bo oba predloga preštudiral in stavlil na prihodnjem občnem zboru primeren predlog za glasovanje. Oboje v skladu s § 35. naših pravil.

Tov. A. Volavšek je še pripomnil (k poročilu Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani), da je finančna osnova za preosnovo US po njegovih predlogih popolnoma jasna, denarni viri točno določeni, izvedba sestavljena načrta mogoča. Tov. Kocijančič omeni, da je Zveza nasvetovala odgovoritev te preosnove le z ozirom na novi zadrudni zakon, katerega ima narodno predstavništvo v razpravi.

V slučajnostih prosi tov. Kocijančič vse zadrudnike, da bi se kdaj pa kdaj zamislili v naše zadrudno poslovanje, v naša pravila, za njih zboljšanje ali spremembo. Vse nove, dobre in izvedljive misli naj sporoče zadrudni

Z n a n a s o l i d n a t v r d k a

A. ŽLENDER

Ljubljana, Mestni trg 22

naznanja cenjenim damam in gospodom, da je dospela ogromna količina krasnega volnenega blaga za damske plašče, kostume in obleke. Za gospode pa najfinejši kamgarn, blago za površnike in športne obleke

Brezobvezen ogled! **Najsolidnejši nakup!**

upravi. Vsi smo zadrudniki, mi vsi tvorimo zadrugo US in mi vsi smo dolžni aktivno sodelovati.

Ker je bil dnevni red izčrpan in se ni nihče oglasil za besedo, se je tov. predsednik zahvalil vsem zborovalcem za zanimanje, za debate in nasvete ter obljubil, da jih bosta

načelstvo in uprava upoštevala. Zahvalil se je tov. šol. upravitelju za lep zborovalni prostor, tov. Novomeščanom za prijazen sprejem in za preskrbo vseh drugih ugodnosti. Z željo, da se vsi tu zbrani snidemo na prihodnjem občnem zboru v Novem mestu je zaključil ob 12. uri občni zbor. I. K.

Splošne vesti

UCITELJSKI POČITNIŠKI TEČAJ V NOVEM VINODOLU

Zagrebska sekcija JUU priredi letos reorganiziran učiteljski počitniški tečaj v Novem Vinodolu v Hrvatskem Primorju in to od 20. julija do 15. avgusta.

Osnovo tečaja tvorijo pedagoški predmeti: metodika posameznih učnih predmetov, didaktika, psihologija, govorilo se bo o artikulaciji učnega gradiva, o medsebojni povezanosti učnih predmetov, koncentraciji in kompleksnem pouku, načinu obdelave posameznih predmetov itd. Teoretična razlaga se bo pojasnjevala tudi s praktičnimi primeri.

Poleg pedagoških predmetov se bo obravnavalo tudi ročno delo, risanje in telovadba v onem obsegu, kot se to uporablja v osnovni šoli.

Za tečaj so angažirani znani profesorji pedagogike in učitelji, ki nudijo vsako garancijo za uspeh tečaja.

Prispevek za vsakega udeleženca znaša 300 Din. Stanovanje in hrana (stanovanje skupno, udobno in čisto, hrana prvovrstna s 5 obroki) stane 700 Din za ves čas tečaja (25 dni), tako da bi mogel vsak tečajnik za 1000 Din s popolno oskrbo doživeti tečaj ter se istočasno odpočiti na našem Jadranu. Če kdo ne bi reflektiral na skupno stanovanje in hrano, si lahko poišče to drugje. Vse ugodnosti, kot kopališke takse in slično, so vračunane v gornjem prispevku. Prijave z vplačano vpisnino 300 Din (št. poštno-čekovnega računa 38.830) naj se pošljejo na JUU sekcijo za savsko banovino, Trg kralja Aleksandra 4/I, Zagreb. Tja je pisati tudi po eventualne podrobnejše informacije.

POPUSTI NA ČESKOSLOVAŠKIH ŽELEZNICAH PRI POTOVANJU V RČS V SEZONI 1936.

Za potovanje v sezini l. 1936 t. j. od 1. V. do 31. X. 1936. nudijo ČSD obiskovalcem iz tujine splošno 50% pri povratku.

Omenjeni popust se dovoljuje samo po najmanj 6 dnevem nepretrganem bivanju v kateremkoli kraju Českoslovaške republike. Ta popust se dovoljuje na podlagi inozemskega potnega lista in tako imenovanega »kontrolnega lista«, ki se lahko dobi za znesek 5 Kč v potovalnih pisarnah v inozemstvu, oziroma na obmejni čsl. železniški postaji. Izrecno se opozarja, da notranje železniške postaje v RČS kontrolne listke ne bodo izdajale.

Potovalne pisarne v tujini lahko vpišejo v kontrolni list, če potnik natančno ve dan svojega odpotovanja, te le podatke: datum prekoračenja čsl. meje; 2. datum, kdaj lahko najprej nastopi potovanje nazaj (po šestih dneh od prvega datuma), 3. datum, kdaj se lahko najkasneje nastopi potovanje nazaj (60 dni od drugega datuma). V slučaju kakšne spremembe se lahko naknadno preskrbi zadevni popravek kontrolnega listka pri kakršnikoli notranji železniški postaji.

Potovalne pisarne lahko preskrbijo vozni listek tudi s 50% popustom. Povratna vozna karta s popustom se dobi pri vsaki železniški postaji v RČS.

Za posetnike — iz inozemstva — českoslovaških zdravilišč in kopališč se popust na železnicah poviša na 66 ⅔ % pri najmanj 10-dnevem bivanju v času od 1. V. do 31. X. 1936. Ta popust se daje na t. zv. »Nakaznico za cenejšo potovanje obiskovalcem zdravilišč«, ki se dobi pri potovalnih pisarnah v inozemstvu, oziroma pri obmejnih postajah pri plačanju normalne vozovnice pri potovanju v zdravilišče (na razdaljo najmanj 30 km od čsl. meje). Pred nastopom potovanja nazaj si mora potnik preskrbeti potrdilo zdravilišne uprave o 10 dnevem bivanju, nakar dobi vozovnico s 66 ⅔ % popustom.

Posebne ugodnosti so vpeljane za skupne izlete bodisi z normalnim vlakom, bodisi s posebnim izletniškim vlakom. Vodniki skupin dobijo pri določenem številu udeležencev prosto vožnjo.

Vpeljane so tudi ugodne krožne vozne karte za potovanje po ČSR, ki omogočajo tujcem obiskovati in spoznati naravne lepote, zgodovinske kraje in druge znamenitosti ČSR.

Upoštevač, da imajo ČSR nižje osnovne vozne tarife (vožnja na 100 km stane na primer v Avstriji 37.40 Kč (preračunano), v ČSR pa 24.50 Kč), ter malo razliko med vožnjo v II. in v III. razredu (vožnja v II. razredu je samo za ¼ dražja kot v III.), prekaša

finančni efekt popusta na ČSD event. procentualno mnogo višje popuste, ki se nudijo v inozemstvu.

Procentualni popust pri skupnih izletih in okrožnih potovanjih, oziroma navodila, bo sporočil konzulat na željo interesentov.

— Počitniški tečaj PRK v Zagrebu. Banovinski odbor PRK v Zagrebu priredi letos počitniški tečaj delovne šole v Crikvenici. Tečaj bo trajal od 7. julija do 14. avgusta 1936. Vsak obiskovalec plača 300 Din vpisnine in 25 Din dnevno za hrano in stanovanje. Program dela v tečaju obsega razna predavanja s teoretičnimi in praktičnimi navodili. Tečaju se priključujejo tudi predavanja o ideologiji in organizaciji PRK in praktičen tečaj za ročna dela. Natančnejša navodila daje: Savski banovinski odbor D. c. k. Sekcija Podmladak — Zagreb, Mirogojska c. 4.

— Vsem gg. poverjenikom (cam) Vodnikove družbe. Konec maja poteče rok v smislu zadnjega odstavka točke III. družbene okrožnice, razposlane vsem gg. poverjenikom (cam) konec aprila t. l. Uprava Vodnikove družbe prav vljudno prosi gg. poverjenike (ce), da blagovolijo na dopisnici, ki je bila priložena zadnji okrožnici, sigurno do konca maja t. l. sporočiti podatke o številu članstva, da zamore družben odbor določiti naklado za letošnje Vodnikove knjige.

— Tovarišem maturantom goriškega učiteljskega izl. 1911! Letos poteče 25 let, odkar smo se razšli. Mnogi se vso dolgo dobo nismo videli več. Nemila usoda nas je kmalu pregnala z naših službenih mest in razgnala na vse strani. Veliko smo doživeli in prestali v tem času. — Po staležu učiteljstva za dravsko banovino sem razbral, da nas je tukaj v svobodni domovini še vedno 17. Prav bi bilo, da se letos, ob srebrnem jubileju, sestanemo vsaj vsi tisti, kar nas je še tu, da malo med seboj pokramljamo in obujamo spomine na prelepa dijaška leta. Zato predlagam: Vsak sošolec naj mi po dopisnici sporoči, ako se proslave udeleži ter obenem predlaga, kje in kdaj se sestanemo in katere še živeče profesorje povabimo. — Tovariši! Pričakujem vašega sporočila čimprej, ker se leto nagiba h koncu in si moramo biti še pred zaključkom glede proslave povsem na jasnem. — Tovariške pozdrave! — Jaka Novak, učitelj, Ljubljana - Barje.

— Na Nizozemskem izhaja že drugo leto zanimiv esperantski časopis »La Juna Vivo« (Mlado življenje), ki si je v kratkem času pridobil naročnike v več državah. Ta časopis je zelo priporočljiv za esperantske tečaje. — Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na naslov: Golobič Peter, učitelj, Jesenice - Fužine na Gorenjskem.

— Glasnik učiteljev esperantistov »Internacia Pedagogia Revuo« (Mednarodna pedagoška revija) izhaja že petnajsto leto. Ta revija je glasilo Svetovnega Udruženja Učiteljev - Esperantistov (T. A. G. E.), ki ima svoje člane tudi v Jugoslaviji. Obrnite se tozadevno na poverjenika: Golobiča Petra, učitelja, Jesenice - Fužine na Gorenjskem. (Priložite znamko za odgovor!)

— V Ljubljani se bo vršil v binkoštnih praznikih (31. V. — 2. VI. 1936) IX. jugoslovanski esperantski kongres. Upriporili bodo v esperantu Cankarjevega »Hlapca Jerneja«. Zborovali bodo tudi učitelji esperantisti.

Učiteljeva osebnost naj se zrcali predvsem v pravilnem razumevanju borbe za pravice lastnega stanu

Osebnost zadeve

—i Premeščena sta: Marija Cepuder iz Ptuja in Maribor in Ivan Horvat iz Ihana v Krško.

—i Upokojeni so: Ljudmila Zavrtnik, Trbovlje-Vode, Nikolaj Flisar v Gaberju pri Dol. Lendavi in Jerica Zemljan v Ljubljani.

—i Dodeljeni so: Marija Kern in Neža Zadnik na žensko meščansko šolo v Celju in Marija Logar na II. žensko meščansko šolo v Ljubljani.

= JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA bo imelo svoje zborovanje 13. junija 1936 ob 10. uri v Bodoncih. — Dnevni red: 1. Otvoritev. — 2. Čitanje zapisnika. — 3. Poročilo predsednika. — 4. Dopisi. — 5. Poročilo blagajničarke. — 6. Poročilo odsekov. — 7. Pedagoško predavanje (tov. Gabrielič). — 8. Eventualne volitve uprave in nadzorstva. — 9. Volitve delegatov za skupščino. — 10. Predlogi in slučajnosti. — Ker je to zborovanje zadnje v tem šol. letu, pričakujemo polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo dne 2. maja 1936. Navzočih je bilo 83 članov, t. j. 62,8%.

Tov. predsednik Napokoj Josip je otvoril zborovanje, pozdravil imenoma nove člane društva in navzočega sreskega načelnika g. Kosija. Nato je podal situacijsko poročilo, iz katerega smo zaznali zlasti za delo naše organizacije ob sprejetju fin. zak. za l. 1936/37. Tajnik tov. Trobiš Stefan pa je prečital došle dopise.

Šolski svetnik g. Krošl Jože nam je v svojem predavanju o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu podal mnogo nasvetov in inicijative. Predavatelj je izredno zadovoljil vse zborovalce. Iskrena mu hvala!

G. Starman iz Ljubljane je poročal o delu pomladkov R. K. v dravski banovini. Vse navzoče je presenetil velik padec članstva. V debati so se razčistile razne nejasnosti glede naročitve »Glasnika«, članarine itd.

Blagajnik poziva člane, da pravočasno in v redu poravnajo članarino, ker so nekateri v precejšnjem zaostanku.

Prihodnje zborovanje bo meseca junija. Napokoj Josip, preds. Trobiš Stefan, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG je zborovalo dne 4. aprila 1936. v Studencih pri Mariboru. Udeležba 70%.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Petrovič Simon s pozdravom na vse navzoče, posebej na došlega predavatelja tov. Starmana in želel dobrodošlico v naše društvo prispelima članoma: Koprivovi iz Marije Brezje in Živku iz Pobrežja. Pred prehodom na dnevni red se je v daljšem in globoko občutnem govoru spominjal žal prerano umrlega tovariša in našega bivšega predsednika Antona Hrena. V njegov trajen spomin izplačamo iz blagajne še posebej 500 Din za »Hrenov kamen«.

Nato je podal obširno poročilo o predsedniškem zboru in situacijsko poročilo, kar je bilo sprejeto brez debate. Pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju je bil predlog za včlanjenje ponovno odklonjen. — Tov. Čikarj prispevamo primeren znesek, ki se je zbral na zboru. — Izvoljen je bil stanovsko razsodišni odbor: Firm, Ledinek, sodnika; Skrbinska, tajnica; Čiček, Blažič, Luknar, Zeilhofer in Altova, prisodniki.

Sledilo je predavanje tov. Starmana o pomenu in organizaciji »Rdečega križa« ter poslovanju »Pomladkov« na narodnih šolah. Tov. tajnik pa je na koncu zborovanja podal najvažnejše točke iz »Osnovnih načel personalne prosvetne politike JUU«.

Prihodnje zborovanje bo zopet v Studencih, ker je članstvo izrazilo željo, da hospitira pri tov. Vrancu.

Simon Petrovič, preds. Ivan Šeško, tajnik.

+ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA VZHODNI DEL je zborovalo 6. aprila v Ljubljani.

Predsednik Kosin Mirko je pozdravil navzoče in otvoril izredni občni zbor, ki ga je bilo treba sklicati zaradi izvolitve novega društvenega tajnika namesto premeščenega tov. Tomšiča. Na predlog tov. Plajsa Andreja je bil soglasno izvoljen za tajnika tov. Vouk Ivan. Na predlog tov. Primožiča Ivana pa je bil izvoljen v razsodišču tov. Kosin Mirko. S tem je bil dnevni red izrednega občnega zbora izčrpan, nakar je predsednik otvoril tretje redno zborovanje društva.

Tov. Završanova, podpredsednica JUU sekcije za dravsko banovino, je podala situacijsko poročilo, iz katerega posnemamo, da je sekcija posredovala in delala pri reševanju naslednjih vprašanj: kulturne, vozne ugodnosti na železnicih, predlogi k fin. zakonu 1936/37: a) prvotno besedilo čl. 51. zak. o nar. šolah naj se zopet uveljavi; b) čl. 84. zak. o nar. šolah istotako; c) čl. 113. zak. o nar. šolah istotako; d) pravica učiteljev ročnih del do uradniških skupin; e) discipl. postopek za učiteljsko; f) premeščanje učiteljskega; g) prenos šolskih dajatev od občn. na banovine; h) dodelitev učiteljev prosvetnim pisarnam; i) postavitev učiteljev za banov. šolske nadzornike; j) kontrakt, služba. Sekcija se pri vsem svojem delu drži deklaracije v smeri stanovske politike po načelih skupščinskih sklepov. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Nato je predaval prof. Čopič o temi »mladinska psihologija«. V svojem predavanju je podčrtal pomanjkljivost tako imenovane anatomske psihologije, kakršna se je predavala in se še predava na srednjih šolah in učiteljskih. Tudi duševno življenje je nedeljiva celota, zato obstajajo posamezne panoge duševstva samo v teoriji. Ta psihologija pa more končno veljati le za odrasle, otrok pa se začne zavedati svojega notranjega življenja šele ob 10 letu starosti. Zato je treba psihologijo otroka vzeti v celoti in po razvojnih stopnjah. Pri marni doživljaji pri otroku so gibi in kričanje, t. j. življenje in stremenje. Stremenje je prvo, misli pridejo pozneje. Otrok obrača pozornost tja, kjer se mu kaže pot do večje ugodnosti. Pozornost je izraz psihofizičnih sil. Obseg in jakost pozornosti se menja po psihofizičnih silah. Važno

je vedeti, kako se pri otroku razvijajo psihofizične sile od rojstva pa do 6. leta, ko pride v šolo, in nato v šolski dobi. Energija, ki se tvori iz materije, t. j. prihaja od zavžite hrane, se z delom izčrpa, zato so potrebni pri pouku odmori, potrebna pa je primerna razdelitev učnih ur po novih vidikih. Tako na pr. ne more telovadba služiti za počitek. Govoreč o mišljenju otrok, je predavatelj rekel, da hoče odrasel človek in torej tudi njegov učitelj vsiliti otroku svoj način mišljenja, kar je napačno. Zato so razočaranja pri pouku. Življenje je celota, zato je delitev učne snovi po učnih predmetih nenaravna. Otroška domišljija, ki je v nasprotju z mnenjem mnogih, jako revna, utegne služiti učitelju ali pa go ovirati pri delu. Otrok si zna pomagati s siromašnim materialom. Pri tem ga posnemajmo in ne iščimo popolnosti v upodabljanju predmetov in dogodkov na tabli ali v zvezkih. Pri vsem šolskem delu bodi otrok izhodnišče.

V debato je posegel sreski šolski referent tov. Drnovšek Fran, ki je obžaloval, da ni predavatelj zaradi odmerjenega časa mogel svojih ugotovitev podpreti s praktičnimi migljaji. Otrok hoče delati. To njegovo hotenje je treba upoštevati. Pouk bodi aktiven. Vse pobude naj prihajajo od učenca, učitelj bodi zgolj regulator pouka. Zatorej je na mestu koncentracijski in kompleksni pouk. Poučevanje strogo po predmetih ni naravno. Pri zemljepisnem pouku n. pr. ni prav, če se omejujemo na naštevaje gor, rek itd., ampak vzeti je vso naravo in življenje. Otroci radi pozabijo, ker izvajamo pojme že po nekaterih primerih.

Po teh izvajanjih je tov. sreski referent v imenu pedagoškega odseka predlagal, naj predsedstvo naprosi tov. Vranca, da bi podal slično predavanje, kakor ga je imel na zborovanju družba za Ljubljano-mesto. Drugi predlog je bil, naj bi se nekateri učitelji javili za hospitacije na ljubljanskih poizkusnih šolah.

Tov. predsednik Kosin je rekel, da bo odbor upošteval prvi predlog, za hospitacije pa se je prijavilo 6 tov.

Nato je tov. Lulik poročal o gospodarskih ustanovah organizacije ter zlasti priporočil pristop k Učit. tiskarni.

Soglasno je bila nato sprejeta resolucija, ki jo je predlagal tov. Lulik, naj organizacija ukrene, kar je v njeni moči, da pavšalno blatenje učiteljskega v časopisih preneha. Zaradi pregreškov poedinih učiteljev ne gre jemati ugleda vsemu stanu.

Nato je predsednik Kosin dal prebrati predlog tov. Slokana: »Uvedba bolniškega zavarovanja za učitelje«. Za pristop je glasovalo samo 12 članov, zato je bil predlog odklonjen.

K slučajnostim je tov. blagajničarka ponudila članom znake JUU v nakup. Pozvala je tudi nove člane, da se javijo zaradi članarine in opisa.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zaključil zborovanje.

Vouk Ivan, tajnik. M. Kosin, preds.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo dne 4. aprila 1936. v osnovni šoli v Krčevini. Od vpisanih 96 članov je bilo navzočih 70 t. j. 73%.

Po pozdravu se spomni tov. predsednik prerano umrlega tov. Hrena, šol. upravitelja iz Studencev, njegovih zaslug za učiteljski stan in organizacijo ter njega samega kot dobrega tovariša. Navzoči počaste njegov spomin z 1 minutnim molkom in 3 kratnim: Slava! Nato pozdravi novo pristopivše člane in članice. Spomni se tudi 60letnice tov. Cvetka Ivana velezaslužnega šol. upravitelja v Krčevini. Med dopisi se sklene: 1. za fond za nemeščene in brezposelne učitelje prispeva vsak član od 1. IX. 1936. dalje še 50 par pri članarini.

2. Za Hrenov kamen prispeva naše društvo 100 Din, že poslanih 100 Din učiteljskemu domu v Mariboru naj uprava doma vpiše kot delež društva (tov. Andrejčič).

3. Bolniško zavarovanje odklanjamo.

4. Šol. upravitelj naj vpliva na kraj. šol. odbore, da plačajo zaostalo naročnino za »Popotnika«. Tov. predsednik je podal situacijsko poročilo, v katerem omenja pooblastila iz finančnega zakona za leto 1936/37, ki se tičejo prosvete, zlasti pripravo novih discl. predpisov iz vzdrževanja šol po banovini. Sledila so predavanja. Tov. Spreitz je govoril o poznavanju otroške duše ter podčrtal različne tipe pisav z ozirom na človekov značaj.

Tov. Kodrič je govoril o osnovnih načelih personalne politike JUU na podlagi pravil, ki jih je izdalo JUU v Beogradu leta 1934. (ter podčrtal misel, da bodi prav vse članstvo deležno v enaki meri dobrot te politike).

Tov. Andrejčič je govoril o gospodarskem pomenu Učiteljske tiskarne za učiteljski stan ter podčrtal znano geslo: svoji k svojim! Tov. Starman iz Ljubljane, tajnik banov. PRK je govoril v nalogah RK ter omenil, da je letos padlo število pomladkarjev RK za 50% z ozirom na prejšnje leto, vzrok: znižanje uradniških prejemkov, obubožanje prebivalstva ter tekma pomladka Jadr. Straže. V debati so tovariši priporočali ustanovitev šol. odra PRK, šolske kuhinje ter šolske lekarne PRK, za kar daje odbor RK v Ljubljani tudi primerne podpore. Vse prireditve PRK so po izjavi delegata vedno in povsod takse proste.

Tov. predsednik se referentom toplo zahvaljuje posebej referentu PRK.

Mesto tov. Froma je izvoljen za predsednika odbora za sestavo čitankov tov. Spreitz.

Tov. predsednik stavi predloge: 1. Anketa nacionalnih društev v Mariboru, pripravljajni sestanek 1. VI. t. l. v Mariboru.

2. Obsodimo početje tov. Milojevića proti tov. Dimniku, ki mu izrekamo vse zaupanje in zahvalo.

3. Izvoliti je tročlanski odbor za revizijo sreske učiteljske knjižnice: izvoljeni tov. Šalda, Pur in Vauda.

4. Pred prihodnjim zborovanjem naj bo sestanek upraviteljev.

5. Učit. dom v Mariboru naj izda praktične učne pripomočke (za zgodovino, kmetijstvo itd.).

6. Nešteto predlogov je učiteljsko stavi- lo tekóm zadnjih let v pogledu učiteljskega izvenšolskega dela, pričakuje vedno in vedno, da bodo šol. oblasti končno izdale kak regulativ s potrebnimi smernicami, kar bi izključevalo vse neprijetne posledice za tako učit. udejstvovanje. Pozdravljamo izjavo g. prosv. ministra, da postani učitelj pionir nar. prosvete in naj se ne tira v dnevno politiko. Vendar ponavljamo slični naš zadeven predlog, sprejet ponovno pri zborovanju 19. jan. 1935., ki dokazuje našo nekolebljivost v naziranjih tega vprašanja (prečita ta predlog), ki obsega: 1. vrnitev učitelja šoli, 2. razbremenitev izvenšol. dela do primerne mere, 3. izbiro dela po interesu in sposobnosti, 4. kooperacijo preštevilih društev in sistem v delu, 5. upoštevanje izvenšol. dela ne na prvem mestu, 6. zaščita oblasti za to delo, 7. ločitev šolske uprave od politične. — Ta predlog naj sekcija ponovno predloži oblasti in naj ga podpirajo tudi vse druge stanovske in kulturne organizacije v interesu boljšega razmaha narodno-kulturnega dela in v interesu opore učiteljskega ter vsem delavcem pri tem delu!

Ob sklepu se je od članstva poslovil razrešeni šol. upr., tov. Cvetko Franc, želeč nam: Mir od spodaj in zgoraj!

Prihodnje zborovanje bo v Pesnici dne 6. junija t. l.

Mirko Vauda, preds. Kodrič Rudolf, taj.

+ JUU = SRESKO DRUŠTVO SKOFJA LOKA je zborovalo dne 7. marca 1936 ob 8. uri v deški narodni šoli v Skofji Loki.

Zbor v risalnici deške narodne šole je otvoril in vodil tovariš predsednik Vojteh Debeljak, ki je uvodoma počastil spomin pokojnega šolskega upravitelja in učiteljskega vzornika tov. Antona Hrena in bivšega škofjeloškega šolskega upravitelja Friderika Kramarja, nakar je obširno poročal o predsedniškem zboru v Mariboru, poudarjajoč zlasti vse ono iz šolske prosvetnega in organizatorskega življenja, ki tangira najširši krog učiteljskega. V situacijskem poročilu je posegel za celih 10 let nazaj, v dobo, ko si je zasnovalo učiteljsko svojo nepolitično stanovsko organizacijo, opisal pa je v kronološkem redu vse dogodke do naših dni, ko preživlja učiteljsvo zlasti glede na pisanje gotovega dela slovenskega tiska burne čase. Poudarjal je važnost stanovskih častnih sodišč, obrazložil je temelje deklaracije s XV. glavne skupščine in predložil stališče JUU v prosvetni personalni politiki. Vabil je na mednarodni pedagoški kongres v Beogradu in na sodelovanje pri sestavi novih učnih načrtov za osnovno in višjo narodno šolo.

O vseh društvenih upravnih zadevah je poročal tajnik tov. Franc Košca.

1. Učiteljski dom v Ljubljani je izstavil potrdilo o brezobrestnem posojilu 1000 Din. Na subvencije za okrajne učiteljske knjižnice, kakor tudi na ustanavljanje novih knjižnic za enkrat ni misliti.

3. Učiteljsvo se vabi, da tako zvano narodno blago pošilja tovarišu referentu Zahradniku.

Za tem so se prečitali razni dopisi, med njimi oni Mladinske matice, ter se ugotovi, da bi se ta mladinska literatura v škofjeloškem okraju še bolj lahko razširila.

Po poročilu o izpremembah v članstvu je predaval nastavnik meščanske šole tov. Ivan Grum O pomladanskih delih na šolskem

vrtnu. Prisotni so njegovim, vsebinsko zelo preudarnim in strokovno dovršenim izvajanjem sledili z največjo pozornostjo in nagradili ob zaključku tov. predavatelja z zaslužnim priznanjem.

O Učiteljski samopomoči je obširno poročal tov. podpredsednik Janko Kokalj in povabil neorganizirance k vstopu v to prekoristno socialno ustanovo.

Po razgovoru o raznih manjših društveno notranjih zadevah je bilo zborovanje zaključeno.

Fr. Košca, tajnik. Vojteh Debeljak, preds.

Novosti na knjižnem trgu

—k Osnovne črte iz književne teorije.— Knjiga, ki jo je spisal dr. Ivan Pregelj, založila pa Jugoslovanska knjigarna, predstavlja zelo koristno delo in sicer ne samo za dijak, ampak za vsakega količjak izobraženega človeka sploh. Pisatelj nam razlaga vse vrste pesništvo: epično, lirčno in dramatično, dalje novelo in roman ter vse vrste drugo prozo. Obenem z bistvom poezije, igrokaza in romana ter njih najrazličnejšimi vrstami in označbo ter z njih tehnično zgradbo seznanja pisatelj bralca tudi s slovstveno zgodovino vseh narodov, t. j. z najznamenitejšimi proizvodi lepe besede v pesmi in prozi od najstarejših časov do moderne. Posebno praktično vrednost dajejo knjižici na koncu pridejana vprašanja — vseh je 160 — obenem z odgovori, ki povzemajo vso vsebino knjige v najkrajši in najedrnejši obliki. — Knjižica stane 24 Din.

—k Izšla je 4. štev. »Živalce«, strokovnega lista za rejo malih živali, ki ga izdaja društvo »Živalce« v Ljubljani in urejuje naš tovariš Leop. Paljk. Letna naročnina znaša za šole le 20 Din. — Vsebina 4. številke je sledeča: IX. razstava »Živalce«, Vzreja puranov. Notranjost golobnjaka. Rja pri kunjih kožuharjih. Prehrana koz. Malo v premljevanje. Vprašanje in odgovori. Drobiz. Dobre knjige. Poglavlje o poštenosti. — List vsebuje mnogo strokovnega čtiva in zasluži vso pozornost od strani rejcev malih živali. Zlasti ga priporočamo kmet. nad. šolam in tudi v višji narodni šoli nam lahko dosti koristi.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.-

FR. P. ZAJEC
Izprava optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

BLED, RESTAVRACIJA »POTOČNIK«

Kompletni penziji, maj, junij, 35, 40 Din. Izletniške skupine, šolske ekskurzije, celodnevna prehrana, prenočišče, 22, 26 Din. Informacije daje in priporoča se Uprava.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, zreal in šip. Kompletno opremo za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Leksuzni predmeti.

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tritikljev, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

KNJIGARNA
»UČITELJSKE TISKARNE«
registrirane zadruga z omejl. zavezo

Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 6

PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice

Izdeluje diazo - amoniak - papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!